Aloituskortti

Kokeillaan tekoälyä turvallisesti

Miksi? Tekoäly vastaa kysymyksiin tavallisella kielellä. Tekoälyä ei voi rikkoa.

NÄIN ALOITAT

1. Avaa tekoälyohjelma, esimerkiksi Copilot tai Gemini.
2. Etsi kohta, johon kysymys kirjoitetaan.
3. Kirjoita kysymys ja paina Enter-näppäintä.

MUISTA

- ✓ Älä kirjoita henkilötunnusta, pankkitunnuksia tai salasanoja.
- ✓ Tekoäly voi olla väärässä, vaikka kuulostaa varmalta.
- ✓ Voit aina kysyä uudestaan.

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 1 · Arjen apu

Selitä vaikea sana

Miksi? Kirjeissä ja uutisissa on vaikeita sanoja. Tekoäly selittää ne tavallisella kielellä.

KIRJOITA NÄIN

Selitä sana ”biometrinen tunnistautuminen” lyhyesti ja tavallisella kielellä.

MUISTA

- ✓ Voit vaihtaa tilalle minkä tahansa oman sanan.

Entä jos vastaus on liian pitkä?

→ Kirjoita: ”Selitä lyhyemmin.”

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 2 · Kirjoittaminen

Kirjoita onnittelu tai kiitos

Miksi? Joskus sanat eivät tule mieleen. Tekoäly antaa ehdotuksen, jota voit muokata.

KIRJOITA NÄIN

Kirjoita lämmin onnittelu ystävälleni, joka täyttää 80 vuotta. Hän rakastaa puutarhaa.

MUISTA

- ✓ Muokkaa tekstistä omannäköisesi. Ystävä tunnistaa sinun äänesi.

Entä jos teksti on liian juhlallinen?

→ Kirjoita: ”Tee rennompi versio.”

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 3 · Arjen apu

Resepti jääkaapin aineksista

Miksi? Tekoäly keksii ruokaohjeen siitä, mitä kotona jo on.

KIRJOITA NÄIN

Minulla on perunoita, sipulia, kananmunia ja juustoa. Ehdota helppo ruoka kahdelle.

MUISTA

- ✓ Kerro myös, jos et voi syödä jotakin.

Entä jos ruoka ei kuulosta hyvältä?

→ Kirjoita: ”Ehdota jotain muuta.”

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 1 · Opastajalle

Selitä vaikea sana

- Hyvä ensimmäinen tehtävä: onnistuminen on lähes varmaa.
- Opettaa samalla tarkentamaan kysymystä jatkokysymyksellä.

Kysy lopuksi: Mitä opit? Mikä yllätti?

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Aloituskortti · Opastajalle

Kokeillaan tekoälyä turvallisesti

- Käy nämä kolme sääntöä läpi ennen ensimmäistä tehtävää.
- Kysy, mitä tekoälyohjelmaa asiakas jo käyttää tai mikä hänen laitteessaan on valmiina.
- Muistuta: kysymyksiä ei tarvitse osata kirjoittaa ”oikein”.

Kysy lopuksi: Mitä opit? Mikä yllätti?

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 3 · Opastajalle

Resepti jääkaapin aineksista

- Hauska ja turvallinen tehtävä. Sopii hyvin ryhmään.
- Vertailkaa: saivatko kaikki saman ehdotuksen? Eivät yleensä saa.

Kysy lopuksi: Mitä opit? Mikä yllätti?

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 2 · Opastajalle

Kirjoita onnittelu tai kiitos

- Näytä, miten pyyntöä tarkennetaan: kenelle, mihin tilanteeseen, mistä hän pitää.
- Keskustelkaa: kenen teksti tämä on, kun tekoäly auttoi?

Kysy lopuksi: Mitä opit? Mikä yllätti?

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 4 · Tarkistaminen

Kirjavinkit – tarkista ne kirjastosta

Miksi? Tekoäly osaa ehdottaa kirjoja. Se voi kuitenkin keksiä kirjoja, joita ei ole olemassa.

KIRJOITA NÄIN

Suosittele viisi suomalaista dekkaria, jotka sopivat Agatha Christien ystävälle.

SITTEN

Etsi jokainen kirja kirjaston haulla. Löytyivätkö kaikki?

MUISTA

✓ Tarkista aina tärkeä tieto toisesta paikasta.

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 5 · Kirjoittaminen

Ymmärrä vaikea kirje

Miksi? Viranomaisten kirjeet ovat usein vaikeita. Tekoäly kertoo, mitä pyydetään.

1. VALMISTELE

Kopioi kirjeen teksti. Jätä pois nimet, osoitteet ja henkilötunnus.

2. KIRJOITA NÄIN

Selitä tämä kirje tavallisella kielellä. Mitä minun pitää tehdä? [liitä teksti]

MUISTA

✓ Tarkista määräajat ja summat alkuperäisestä kirjeestä.

Entä jos olet epävarma?

→ Soita kirjeen lähettäjälle. Numero on yleensä kirjeessä.

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 6 · Arjen apu

Suunnittele retki

Miksi? Tekoäly kokoaa ideoita päiväretkeen nopeasti.

KIRJOITA NÄIN

Suunnittele rauhallinen päiväretki Porvooseen. Liikun julkisilla ja kävelen hitaasti.

MUISTA

✓ Tarkista aukioloajat ja aikataulut paikan omilta nettisivuilta.

Entä jos ehdotus on liian raskas?

→ Kirjoita: ”Tee kevyempi versio, enemmän taukoja.”

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 7 · Tarkistaminen

Testaa tekoälyä

Miksi? Kun kysyt jotain, minkä tiedät itse, näet, kuinka tarkka tekoäly on.

KIRJOITA NÄIN

Kerro lyhyesti kotikuntani historiasta. Kotikuntani on _____.

SITTEN

Lue vastaus. Löydätkö virheitä?

MUISTA

✓ Sinä tiedät joistakin asioista enemmän kuin tekoäly.

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 5 · Opastajalle

Ymmärrä vaikea kirje

- Tärkein kortti tietosuojan kannalta. Harjoitelkaa henkilötietojen poistamista yhdessä.
- Käytä mieluiten keksittyä esimerkkikirjettä, älä asiakkaan omaa.

Kysy lopuksi: Mitä opit? Mikä yllätti?

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 4 · Opastajalle

Kirjavinkit – tarkista ne kirjastosta

- Kirjaston oma kortti. Jos jokin kirja ei löydy, se on paras mahdollinen oppitunti.
- Ohjaa samalla asiakas kirjaston hakuun ja varaamiseen.

Kysy lopuksi: Mitä opit? Mikä yllätti?

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 7 · Opastajalle

Testaa tekoälyä

- Hyvä viimeinen tehtävä. Vahvistaa luottamusta omaan arvioon.
- Opettaa kriittistä lukemista ilman pelottelua.

Kysy lopuksi: Mitä opit? Mikä yllätti?

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 6 · Opastajalle

Suunnittele retki

- Hyvä esimerkki siitä, että tekoälyn tieto voi olla vanhentunutta.
- Vaihda kohde asiakkaan oman kiinnostuksen mukaan.

Kysy lopuksi: Mitä opit? Mikä yllätti?

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 8 · Arjen apu

Tiivistä tai käännä käyttöohje

Miksi? Ohjeet ovat usein pitkiä tai vieraalla kielellä. Tekoäly tiivistää ja kääntää ne.

1. VALMISTELE

Kopioi ohjeen teksti tai ota ohjeesta kuva.

2. KIRJOITA NÄIN

Tiivistä tämä käyttöohje suomeksi viiteen helppoon askeleeseen. [liitä teksti tai kuva]

MUISTA

✓ Tarkista turvallisuusohjeet aina alkuperäisestä ohjeesta.

Entä jos jokin askel jää epäselväksi?

→ Kirjoita: ”Selitä askel 3 tarkemmin.”

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 9 · Yhteydenpito

Löydä keskusteluryhmä Juttunetistä

Miksi? Juttunetissä on etäkeskusteluryhmiä eläkeikäisille. Tekoäly auttaa valitsemaan.

1. VALMISTELE

Avaa juttunetti.fi ja kopioi keskusteluryhmien lista.

2. KIRJOITA NÄIN

Haluan jakaa kulttuurivinkkejä. Mikä näistä ryhmistä sopii minulle viikolla ___? [liitä lista]

SITTEN

Tarkista ryhmän aika ja ilmoittautuminen Juttunetistä.

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 10 · Netin käyttö

Seniorin aloitussivu Edge-selaimeen

Miksi? Seniorin aloitussivulla ovat arjen tärkeät linkit samassa paikassa.

NÄIN TEET

1. Avaa Edge. Napsauta oikeassa yläkulmassa kolmea pistettä.
2. Valitse ”Asetukset”.
3. Valitse vasemmalta ”Aloitus, kotisivu ja uudet välilehdet”.
4. Kohdassa ”Kun Edge käynnistyy” valitse ”Avaa nämä sivut”.
5. Napsauta ”Lisää uusi sivu”. Kirjoita: **seniorsurf.fi/aloitus**
6. Napsauta ”Lisää”. Sulje ja avaa Edge. Valmis!

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 11 · Netin käyttö

Seniorin aloitussivu Chrome-selaimeen

Miksi? Seniorin aloitussivulla ovat arjen tärkeät linkit samassa paikassa.

NÄIN TEET

1. Avaa Chrome. Napsauta oikeassa yläkulmassa kolmea pistettä.
2. Valitse ”Asetukset”.
3. Valitse vasemmalta ”Käynnistettäessä”.
4. Valitse ”Avaa tietty sivu tai sivujoukko”.
5. Napsauta ”Lisää uusi sivu”. Kirjoita: **seniorsurf.fi/aloitus**
6. Napsauta ”Lisää”. Sulje ja avaa Chrome. Valmis!

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 9 · Opastajalle

Löydä keskusteluryhmä Juttunetistä

- Juttunetti on Vanhustyön keskusliiton palvelu. Ryhmät kokoontuvat videoyhteydellä.
- Vaihda aihe asiakkaan oman kiinnostuksen mukaan.
- Hyvä esimerkki tekoälystä valitsemisen apuna – päätös jää ihmiselle.
- Varmista lopuksi, että asiakas osaa liittyä videoyhteyteen.

Kysy lopuksi: Mitä opit? Mikä yllätti?

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 8 · Opastajalle

Tiivistä tai käännä käyttöohje

- Ota mukaan oikea käyttöohje, esimerkiksi kahvinkeittimen tai verenpainemittarin.
- Näytä kuvan ottaminen ohjeesta, jos tekoälyohjelma sen sallii.
- Vertailkaa tiivistelmää alkuperäiseen: puuttuuko jotain tärkeää?
- Muistuta: sähkö, lääkkeet ja lämmitys vaativat erityistä tarkkuutta.

Kysy lopuksi: Mitä opit? Mikä yllätti?

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 11 · Opastajalle

Seniorin aloitussivu Chrome-selaimeen

- Valikkojen nimet voivat vaihdella Chromen version mukaan. Silloin voi kysyä tekoälyltä: ”Miten asetan Chromen aloitussivuksi seniorsurf.fi/aloitus?”
- Puhelimessa aloitussivua ei voi asettaa samalla tavalla. Lisää sivu silloin kotinäytölle.
- Hyvä hetki esitellä sivun huijausvaroitukset ja tekstikoon säätö.

Kysy lopuksi: Mitä opit? Mikä yllätti?

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Kortti 10 · Opastajalle

Seniorin aloitussivu Edge-selaimeen

- Valikkojen nimet voivat vaihdella Edgen version mukaan. Silloin voi kysyä tekoälyltä: ”Miten asetan Edgen aloitussivuksi seniorsurf.fi/aloitus?”
- Seniorin aloitussivu toimii ilman käyttäjätiliä. Suosikit tallentuvat selaimeen.
- Hyvä hetki esitellä sivun huijausvaroitukset ja tekstikoon säätö.

Kysy lopuksi: Mitä opit? Mikä yllätti?

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO